

STIKSTOFCLAIM.NL

EINDE OEFENING - 2029

Stikstofbrief minister Van Essen: Dramatisch pakket leidt tot ongekeerde juridische chaos en onteigening; dit is einde oefening voor veel veehouders in Nederland

Het door minister Van Essen (LNV) gepresenteerde stikstofpakket is een frontale aanval op de agrarische sector. Onder het mom van een 'oplossing' tuigt het kabinet een onuitvoerbaar en onhaalbaar stelsel van regels op. Geen "ruimte voor" boeren – waar de brief mee opent – maar het opruimen van boeren! Door de wurggreep / de stikstoffuik / de onoplosbare knelpunten waarmee boerenbedrijven worden opgezadeld en de nek wordt omgedraaid - onomkooptbaar vanaf 2029. En niet alleen melkveebedrijven zijn aan de beurt: ook varkens- en pluimveebedrijven moeten leveren. Het maatregelenpakket voor deze bedrijven wordt over een half jaar gepresenteerd, om de verdeeldheid optimaal en de sector koest te houden.

Stapelings van onwerkbaar plafonds

Via drie stikstofemissie plafonds worden boerenbedrijven door de overheid afgerekend:

- reductie via het (eigen) bedrijfsemisatieplafond,
- vervolgens het gebiedsplafond,
- en tenslotte het sectorale plafond.

Let wel: Zónder zicht op noodzakelijke vergunningen voor emissie reducerende bedrijfsaanpassingen! Wat betekent dat 'voldoende' emissiereductie, niet gaat lukken.

Wat betekent - zoals de minister nu al aankondigt – dat er na de tussentijdse evaluatie in 2029, automatisch nóg schadelijker en meer aangescherpt beleid volgt: omdat de onrealistische doelen niet kunnen worden bereikt.

Boeren zijn opgezadeld met een onmogelijke opgave en bij voorbaat klaargezet voor de juridische slachtbank.

GVE -norm

De invoering van een **harde GVE-norm zonder extra bijbehorende mestplaatsingsruimte** is puur boertje pesten. Het dwingt ondernemers tot een **koude sanering van hun veestapel**, zonder dat er ook maar enig ecologisch of economisch fundament onder ligt. Uit onafhankelijk onderzoek blijkt eveneens dat rigide vee reductie helemaal niet leidt tot een lagere luchtconcentratie van ammoniak¹.

KDW blijft de norm en ontbrekende borging natuurherstel

De wettelijke doelen voor de Kritische Depositiewaarde (KDW) zijn ogenschijnlijk geschrapt uit de wet. Veel politici en media zijn daar ingetrapt. Maar in de praktijk blijft de KDW de absolute norm voor vergunningverlening. Gevolg: het slot blijft op de vergunningverlening. Ook voor écht natuurherstel is geen enkele borging; de rechter zal de overheid hier direct op afrekenen.

Generieke ammoniakreductie is waanidee

Dat het kabinet blind vaart op modellen bleek andermaal tijdens het rondetafeldebat in de Tweede Kamer op donderdag 25 juni. Daar stelde prof. dr. emeritus Han Lindeboom onomwonden dat een generieke ammoniakreductie van 42 tot 46 procent in heel Nederland **geen enkel effect heeft op de feitelijke staat van instandhouding van de natuur**. Het blindstaren op deze percentages toont aan dat de stikstofbrief is gebaseerd op Haagse dogmatiek en waanideeën in plaats van ecologische realiteit.

Koppeling emissies aan fosfaatrechten: Juridische luchtfietserij

Een van de meest absurde voorstellen in de brief is het plan om de CO₂- en ammoniakemissies rechtstreeks te koppelen aan fosfaatrechten. Dit is in de praktijk volstrekt niet handhaafbaar: Fosfaatrechten zijn verhandelbaar, terwijl emissies locatie gebonden zijn. Daarnaast is het stelsel juridisch onhoudbaar: het misbruikt een fosfaat-instrument voor klimaat- en stikstofdoelen. Deze administratieve papieren tijger biedt nul juridische zekerheid en zal bij de eerste de beste gang naar de rechter direct sneuvelen.

Onacceptabele criminalisering en knelgevallen

Alsof de inkrimping nog niet genoeg is, dreigt het kabinet met draconische maatregelen. Financiële sancties bij fosfaatrechten vallen voortaan onder het **economisch delict**, waarmee boeren direct als criminelen worden weggezet en de bank als financier zijn lening terugtrekt. Bovendien zorgen de voorgestelde grenzen van 1000 en 500 meter rond Natura 2000-gebieden voor **onteigening via de achterdeur**. Dit creëert compleet nieuwe groepen knelgevallen **die niet meer kunnen en mogen ondernemen**.

PAS-melders en RKO: loze beloftes

De minister strooit met zalvende woorden en mooie intenties voor PAS-melders en interimers, maar biedt nergens harde garanties óf mogelijkheden(!) om ze daadwerkelijk te legaliseren. De langverwachte invoering van de Rekenkundige Ondergrens (RKO) wordt bovendien op de lange baan geschoven, waardoor kleine projecten op slot blijven staan. Ook de beloofde doelsturing is niets meer dan een holle frase zonder juridische borging of meetbare zekerheid.

Vergunningverlening komt niet los

De belofte dat Nederland van het stikstofslot gaat is misleidend. Zelfs de meest positieve ramingen wijzen erop dat vergunningverlening de komende jaren simpelweg niet loskomt. Daarbij blijft de zogeheten **additionaliteit** – het mogen aantonen dat een maatregel wél effect heeft – **onopgelost**, waardoor innovatie vastloopt in juridische onzekerheid.

De plannen van minister Van Essen eisen onmogelijke offers en bieden geen enkel (economisch) perspectief voor de agrarische sector. Wij roepen de Tweede Kamer met klem op om dit onuitvoerbare pakket in het aankomende debat direct naar de prullenbak te verwijzen!

Agractie, Dutch Dairymen Board, Farmers Defence Force, Nederlandse Melkveehouders Vakbond, Nederlandse Vakbond Pluimveehouders, Stichting Stikstof Claim

Voetnoot:

¹ De Heij, W.B.C. (2025). *Ammoniak boven en op Nederland: Een wetenschappelijk overzicht*. Uit data van onder meer historische krimp-maatregelen blijkt dat het verkleinen van de veestapel geen meetbare daling van de ammoniakconcentraties in de lucht geeft.